

[Rosing.]

det nødvendigt, at de små steder består. Her er det, indsatsen ligesom i de bymæssige bebyggelser og på de store udsteder må intensiveres. Dette kan ske ved oprettelse af skolehjem for sådanne steders børn på de centralt liggende udsteder. Jeg ved, at der i nær fremtid bygges 2 mindre skolehjem i fåreavlsdistrikterne, altså en løsning, som kunne have været fundet allerede for 10 år siden. Tillige er det også tanken at oprette skolehjem, efterhånden som et gammelt sygehus eller en gammel skolebygning er kommet ud af brug. Denne form for etablering af skolehjem er langtfra sikker, men er ubestemt, selv om disse ombyggede bygninger vil være udmærkede for fiskerbørn, der kommer fra de små steder, hvor fiskeriet er hovederhverv. Men fangererhvervet og fåreavl, som skaffer både sund mad til den arbejdende befolkning og eftertragtede eksportvarer som sælskind og uld, må bestå, og jeg tror, at disse nævnte erhvervsgrene bedst hjælpes ved, at undervisningen for boplads- og udstedsbørnene bliver centraliseret dér, hvor erhvervet drives og interessen herfor plejes og holdes i live.

De kvikkeste hoveder blandt børnene, som måske interesserer sig mest for et andet erhverv, kan således også få en grundlæggende undervisning, før de sendes til byskolerne. Ved andre lejligheder har jeg udtrykkelig udtalt, at jeg er tilhænger af, at befolkningen som en nødvendighed samles på færre steder. Dette gælder for fiskeridistrikterne, hvor eksportproduktionen kræver en koncentration af fiskere og fabrikarbejdere, men det er noget andet med de to andre erhvervsgrene, og disse producenters børn, som er forsømte under de sidste 10 års udvikling, fortjener ikke at være ringere stillet end bybørnene.

Nogle kunne måske finde det lidt mærkeligt, at jeg under forårets strejkesituation har været tavs og har nøjedes med at slutte mig til de oplysninger, som den højtærede Grønlandsminister et par gange har givet her fra talerstolen. Når jeg har undladt at udtale mig, har det været ud fra den betragtning, at min varetagelse af de grønlandske interesser i denne sal ikke måtte medføre nogen stillingtagen til et aktuelt politisk stridsspørgsmål, og at den

grønlandske stemme ville blive bedre hørt, når forholdene var afklaret og problemerne kunne løses ud fra rolige og saglige overvejelser uden den polige, som en aktuel strejkesituation indebærer.

Når jeg nu tager spørgsmålet op, har jeg en bestemt hensigt hermed, nemlig at rette en henvendelse til den høje regering og det høje folketing om at foranstalte en sikring af forsyningerne til Grønland ad lovgivningens vej. Dette kan ske ved en lovmæssig gennemførelse af en regel om dispensation i tilfælde af strejker for Grønlands vareforsyning med en tilføjelse om, at forsyningen også kan effektueres gennem et andet land ved regeringsforanstaltning, hvis dispensationen for lastning og losning af skibe bliver virkningsløs hernede, som det har været tilfældet under den sidste arbejdskonflikt i transportfagene.

Jeg finder, at der er meget vægtige grunde for gennemførelsen af en sådan regel. Alle vore daglige fornødenheder — det være sig madvarer, brugsgenstande fra synåle til kuttere, byggematerialer, brændsel, tøj og mange andre — er indførte varer. For igangværende byggearbejder og nybygninger, der skal udføres i den korte sommersæson, og som i erhvervsmæssig, bolig-mæssig, sundhedsmæssig og kulturel henseende er af vital betydning for et underudviklet land som Grønland, kan f. eks. 2 måneders standsning af materialetilførsel ved forårstid og i forsommeren betyde et års forsinkelse. Den begyndende private handel i Grønland, hvis eksistens er afhængig af regelmæssige skibsforbindelser med grossisterne her i det sydlige Danmark, er mere følsom end den private handel hernede, som i nødstilfælde kan sende varebiler ud efter de varer, den har brug for.

Alle disse ulemper og mange andre uheldige virkninger, som en strejkesituation kan medføre for samfundet, kendes som sagt hernede, men mærkes i Grønland hårdere på forsyningstjenestens område. Jeg er ganske overbevist om, at hele den i Grønland boende befolkning, indfødte såvel som udsendte, vil stå bag denne min henvendelse. Ellers har vi den opfattelse, at alle særordninger for Grønland må afvikles, efterhånden som forholdene deroppe tillader det. Men det er en kendsgerning, at vi ikke har evne til at ændre Grønlands